

SUPLIIKKI

1/2005

*Suomen Usperheellisten Liitto ry:n
tiedotus- ja jäsenlehti*

Suomen Uusperheellisten Liitto ry. *Styvfamiljerna i Finland rf (SUPLI)*

on vuonna 1996 perustettu valtakunnallinen yhdistys, joka toimii uusperheiden perheenjäsenten, heitä tukevien yhteistyötahojen, paikallisyhdistysten ja yksittäisten ihmisten yhteistoimintajärjestönä.

os. Yliopistonkatu 24 A 18, 20100 Turku
puh. (02) 250 2503, fax. 02-250 2543
sähköposti: uusperhe@kolumbus.fi
http://www.suomenuusperheellistenliitto.fi

Puheenjohtaja:
Tina Mäkelä
puh. 040 747 0135
sähköposti: tina.makela@pp.inet.fi

Toiminnanjohtaja:
Pekka Larkela
puh. (02) 250 2503
sähköposti: pekka.larkela@auriamail.net

Projektikoordinaattori:
Päivi Sutinen
050 436 2151
sähköposti: uusperhe@kolumbus.fi

Lakiasiat ja neuvontapalvelu:
liitontoimiston kautta

Pääkaupunkiseudun Uusperheelliset ry:

Tj. Sirpa Kuvaja, puh. 040 757 3826
sähköposti: sirpa.kuvaja@ymparisto.fi

Joensuu:

Marjut Willman-Hassinen, puh. 050 542 7283
sähköposti: marjutsi@saunalahti.fi

Jyvässeudun Uusperheelliset ry

Jouni Toikkanen puh. 050 517 4867
sähköposti: jouni.toikkanen@tapio.jklmk.fi

Kainuun Uusperheelliset ry:

Pj. Tiina Vaattovaara, puh. 040 774 6748
siht. Seija Kolehmainen, puh. 050 343 9226
sähköposti: seiko@pp.inet.fi

Kokkolan seudun Uusperheelliset:

Matti Ojutkangas puh. 040 546 5501
sähköposti: matti.ojutkangas@pietarsaari.fi

Kouvola:

Terhi Ylén puh. 040 763 7732
terhi.ylen@pp.inet.fi

Kuopion seudun uusperheelliset ry:

Mia Kettunen puh. 050 491 8943
m.kettunen@netti.fi

Juankoski:

Sari Vuorinen puh. 040 733 1223
sähköposti sari.vuorinen@pp6.inet.fi

Oulun seudun Uusperheelliset ry:

Kristiina Ketola-Orava puh. 044 346 6328
Pasi Orava puh. 050 485 5226
Kultapiiskuntie 11, 90580 Oulu
sähköposti: pasi.orava@nokia.com

Porin seudun Uusperheelliset ry:

Heli Kevätsalo puh. 050 351 6920
sähköposti: kevatsalo.heli@pp.nic.fi

Rauma:

Riitta Toivola puh. (02) 533 2511
Juhani Järvenpää puh. 044 323 2524
sähköposti: juhani.jarvenpaa@luukku.com

Salon seudun Uusperheelliset ry:

Pirjo Tuominen puh. 040 715 2568
sähköposti: pirjo.tuominen@mbnet.fi

Turun seudun Uusperheelliset ry:

Jari Lehtinen, puh. 0400 528 090
sähköposti:jari.j.lehtinen@tut.fi

Vaasan seudun uusperheelliset ry:

Tuula Nissilä puh. (06) 322 2030, 040 767 9836
tuulamaaret@jippii.fi

SUPLIIKKI

N:o 1/2005

Julkaisija: Suomen Uusperheellisten Liitto ry
Päätoimittaja: Pekka Larkela
Toimitus: Päivi Sutinen
Taitto: Yngve "Ykä" Nylund
Painopaikk: Tmi Kurt Stålfors, Kaarina

Painomäärä 700

Tilaushinta v 2005

sisältyy jäsenmaksuun

Ilmoitushinnat v. 2005

1/1 sivu	300 €
1/2 sivu	120 €
1/4 sivu	75 €
rivi- ilmoitus	20 €
takakansi	500 €

Kansikuva: Ykä Nylund

PUHEENJOHTAJAN AJATUKSIA

UUSPERHEELLISTEN LIITTO UUDEN EDESSÄ

Suomen Uusperheellisten Liitto on monen uuden mahdollisuuden ja haasteen edessä. Edellisen lehden ilmestymisen jälkeen on tapahtunut paljon. Liittomme toimisto muutti viime joulukuussa uusiin, avariin, aivan Turun keskustassa sijaitseviin tiloihin. Yliopistonkatua, jossa toimistomme sijaitsee, voidaan sanoa Turun pääkaduksi. Elämä sykkii vilkkaana ympärillämme, aivan kuten uusperheessäkkin. Uudet tilat mahdollistavat entistä viihtyisimpien puitteiden tarjoamisen parisuhderyhmille ja palveluitamme etsimään tuleville. Samoissa tiloissa kanssamme toimii myös vastaanottoaan pitäviä CHC ry:n eli Kristillisen Terapiayhdistyksen terapeutteja. Yhteistyössä heidän kanssaan voimme laajentaa mahdollisuuksiamme auttaa uusperheellisiä solmukohtiensa avaamisessa. Toiminnanjohtajamme Pekka Larkela on täydentämässä omaa, jo aiemmin monipuolista osaamistaan terapeuttikoulutuksessa ja myös hän ottaa edelleen vastaan terapia-asiakkaita.

Muitakin muutoksia on. Aiemmin olemme toimineet toiminnanjohtajamme, projektiluonteisesti palkattujen työntekijöiden ja uusperheellisyydestä kiinnostuneiden aktiiviemme turvin. Huhtikuussa saimme joukkoomme vahvistusta vankasta uusperheasiantuntijasta, kasvatustieteiden maisteri Päivi Sutisesta, joka väittelee piakkoin tohtoriksi, väitöksen aiheena vanhempana ja aikuisena uusperheessä. Päivi Sutinen on RAY:n rahoittaman uuden kolmivuotisen, uusperheen vanhempien tukemiseen suuntaavaan projektimme projektikoordinaattori. Päivin työ on asiantuntijuutta, kouluttamista, jäsenistön asioiden hoitamista ja uusien paikallisyhdistysten perustamista. Päivin löytää ainakin toistaiseksi Espoosta. Hänen työnsä painopistealue on pääkaupunkiseudulla, mutta valtakunnallisen liiton työntekijänä koko Suomi kuuluu hänen kenttäänsä. Päiviin voi ottaa yhteyttä kaikissa uusperheasioissa.

Myös uusperheneuvokoulutuksen osalta kuuluu monenlaista. Aloitteestamme syntynyt ja Paasikiviopiston kanssa yhteistyössä toteutettava uusperheneuvojan ammatillinen täydennyskoulutus on vakiinnuttanut paikkansa Paasikiviopiston koulutustarjonnassa. Turun Kaksikerrassa sijaitsevassa Paasikiviopistossa on parhaillaan käynnissä nyt toinen kaksi vuotta kestävä uusperheneuvokoulutus, joka päättyy marraskuussa. Kolmas koulutettavien joukko aloitti kaksivuotisen taipaleensa uusperheiden asiantuntijuuteen Paasikiviopistolla toukokuussa ja

täysin uusi aluevaltaus on Etelä- Karjalan avoimessa yliopistossa syyskuussa alkava kaksivuotinen uusperheneuvokoulutus. Voimme hyvällä syyllä iloita saavutuksistamme. Uusperheasiantuntijuus sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten keskuudessa lisääntyy koulutuksen myötä. Tietoa tarvitaan kuitenkin monilla alueilla. Opettajat ovat esimerkiksi ammattikunta, joka joutuu päivittäin tekemisiin uusperheellisyyden kanssa ja mitä kummallisimpiin tilanteisiin ajautetaan koulumaailmassa kun riittävää tietoa uusperheellisyydestä ei ole.

Kahden työntekijämme tueksi tarvitaan jokaiselta jäsentämme mukaan järjestötyöhön rakentamaan parempaa huomista uusperheille. Yhdessä saamme enemmän aikaan.

Tina Mäkelä

Suomen Uusperheellisten Liiton puheenjohtaja

Tiedotusta tehostetaan!

Haluatko saada liiton toiminnasta ja tapahtumista tietoa suoraan sähköpostiisi?

Jos sähköpostiosoitettasi ei ole vielä jäsenrekisterissämme, mutta haluat saada tietoa suoraan sähköpostiisi, niin laita s-postiosoitteesi meille osoitteella:

uusperhe@kolumbus.fi

TOIMINNANJOHTAJAN PALSTA

Miksi antaisin anteeksi

Ihminen kaipaa lohdutusta erityisesti silloin, kun hän kohtaa elämässään suuria vaikeuksia. Uusperheen taustalla on tavalla tai toisella avioeron tai kuoleman vuoksi, särkynyt parisuhde.

Avioeroihin liittyy paljon syyllistämistä ja syyllisyyttä, häpeää ja tuskaa, epäonnistumisen ja kulissien kaatumisen kokemuksia, hyljätyn ja hylkääjän kokemuksia....

Erosta pääsee eteenpäin antamalla anteeksi itselleen ja entiselle puolisolleen sekä myös kaikille ”kivittäjilleen”. Sitä voi tehdä vaikka lukemalla Tuulikki Saariston kirjan ”Taikasanat, eli miksi antaisin anteeksi”.

Meillä on usein tarve nimetä syyllinen. Muistamme hyvin, kuinka ennen avioero-oikeuden käynneissä etsittiin syyllinen. Toinen sai syyttömän ja toinen syyllisen ”paperit”. Vieläkin syyllisen etsintään käytetään mielettömästi voimavaroja, aikaa ja rahaakin palaa. Jos kaikki se määrä käytettäisiin asioiden läpikäymiseen ja omaan eheytymiseen olisi elämä helpompaa niin eronneille kuin heidän lapsilleen.

Uuden Paavin eräs uudistus tulee olemaan se, että hylätyt osapuolet saavat erillisoikeuksia verrattuna hylkääjiin. Kuka on sitten jätetty ja kuka on jättäjä: hylkääjä-hylätty! Eräs eronnut kertoi kuinka hänen ex-puolionsa alkoi eräässä vaiheessa olla kotoa poissa yhä enemmän. Tuli harrastuksia, luottamustoimia ja muita tehtäviä. Hän koki, että hänet jätettiin ja hylättiin yli viisi vuotta ennen avioeroa. Erossa hän oli ratkaisun tekijä; hän lähti. Miten mitataan kumpi on jättäjä ja kumpi on jätetty? Meillä jokaisella on kokemuksia elämämme aikana molemmista rooleista. Onko se niin, että me valitsemme toisen roolin vai ulkopuolisetko asettavat meidät siihen? En ole arvokas ja olen epäonnistunut, hyljätty. Ihastuin ja rakastuin toiseen; olen jättäjä ja hylkääjä. Paljonko uskottomuudessa on kysymys hoitamattomasta parisuhteesta? Jos parisuhde voi hyvin, sitä ei kukaan kolmas voi hajottaa. Jätetyn roolissa eläjän on vaikea olla katke-
roitumatta.

Laki edellyttää, että molempien biologisten vanhempien tulee tukea lapsen vierailua toisen luona. Se on mahdotonta, jos ex-puolisoiden välillä on vihaa, katkeruutta ja anteeksiantamattomuutta. Eroissa puhutaan lapsen edusta. Monissa oikeudenkäynneissä vedotaan lapsen etuun, kun taistellaan tapaamisista tai elatusmaksuista. Ovatko nämä oikeudenkäynnit tämän päivän syyllisen etsimisen paikkoja? Se, jonka asia on määritellä mikä on lapsen etu, on suurin vallankäyttäjä. Lapsen etua ei viime kädessä tiedä kukaan.

Nykyajan ydinperheen malli: isä, äiti ja kaksi lasta; on varsin nuori. Ennen miehet kuolivat sodissa ja metsissä sekä naiset lapsivuoteella että erilaisissa sairauksissa. Syntyi uusperheitä. Vanhemmat ottivat myös puolison entisen suhteen lapset omikseen.

Uusperheiden yleistyminen on muokannut isyyden käsitettä uudelleen. Osa miehistä joutuu sopeutumaan siihen, että kaikki perheen lapset eivät ole biologisesti omia tai oman lapsen ”isänä” on toisessa perheessä toinen mies. Uudet isyyden muodot, kuten etä-isyyys ja uusperheen isyyys, voivat ulkoisista rajoitteistaan huolimatta johtaa elinvoimaisen ja antoisaa isä-lapsi-suhteeseen. Lapsistaan erillään asuva, lapsiaan säännöllisesti tapaava isä saattaa sitoutua isyyteensä vakavammin kuin työkiireinen ydinperheen isä. Uusperheen isä voi puolestaan tar-

jota lapsille kauan kaivatun uudenlaisen miesmallin. (Huttunen, Isänä olemisen uudet suunnat, 2001)

Uusperheiden vanhemmat eroavat useammin kuin ydinperheen vanhemmat. En suosittelen enkä toivo kenellekään eroja. Parisuhteen hoitaminen on helpompaa ydinperheessä kuin uusperheessä.

Eroja tapahtuu eniten sellaisilla pareilla, jotka asuvat kaupungeissa ja joilla on epäsäännöllinen työaika. Olemmeko valmiit kivittämään vai armahtamaan! Uskon, että armahtamaan! Se, joka jatkaisi MUTTA - sanalla menköön itseensä!

Pekka Larkela, toiminnanjohtaja

Kysymyskimara

Esittelyvuorossa on liiton uusi työntekijä projektikordinaattori, kasvatustieteiden maisteri Päivi Sutinen.

1. Ketä sinun mielestäsi kuuluu perheeseesi?

Minun jo sängen vanhaan uusperheeseen tai ”meidän laumaan” niin kuin me sitä kutsumme, kuuluvat puolisoni lisäksi minun neljä lastani edellisestä liitostani, puolisoni kaksi lasta hänen edellisestä liitostaan, yhden lapseni avopuoliso sekä kaksi meille kaikille rakasta ystävää.

2. Mikä on tärkeintä uusperheessä?

Toisten jäsenten kunnioittava kohtelu ja itsensä armahtaminen.

3. Jos tehtäisiin näytelmä uusperheestä, niin minkä roolin valitsisit?

Olisin mielelläni lasten uusperheen ulkopuolella asuva biologinen äiti, jotta saisin kokemuksen kaikesta siitä tunnemyllästä, mikä silloin lasten äidin päässä liikkuu.

4. Ihailemasi henkilö?

Uusperheiden aikuiset, jotka omista ristiriitaisista tunteistaan huolimatta kykenevät kohtelemaan lapsia lapsina.

5. Mikä eläin haluaisit olla ja miksi?

Olen ehdottomasti jellona äiti, joka nousee barrikadeille heti kun lapsia kohdellaan huonosti.

6. Lempivärisi?

Keltainen ja punainen

7. Mikä on isä/äitipuolen rooli uusperheessä? Millä sanalla kuvaaisit sitä?

Perheen toinen aikuinen.

ÄITI- JA ISÄPUOLI LAPSILAINSÄÄDÄNNÖSSÄ

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain mukaan lapsen huoltajia ovat hänen vanhempansa tai henkilö, jolle lapsen huolto on uskottu. Lapsen huolto päättyy, kun lapsi täyttää 18 vuotta tai sitä ennen solmii avioliiton. Holhoustoimesta annetun lain mukaan holhoustoimen tarkoituksena on valvoa niiden henkilöiden etua ja oikeutta, jotka eivät esim. vajaa- valtaisuuden (mm. alaikäisyys) vuoksi voi itse pitää huolta taloudellisista asioistaan. Alaikäisen edunvalvojina ovat pääsääntöisesti hänen huoltajansa. Tuomioistuimien voi vapauttaa huoltajan edunvalvojan tehtävästä ja tarvittaessa määrätä muun henkilön alaikäisen edunvalvojaksi. Tuomioistuin tai holhousviranomaisen voi määrätä useampia edunvalvojia ja tarvittaessa päättää tehtävien jaosta edunvalvojen kesken.

Lapsen vanhemmat, jotka lapsen syntyessä ovat avioliitossa keskenään ovat kumpikin lapsensa huoltajia. Huoltajuus syntyy siis lapsen syntymän perusteella. Jos vanhemmat eivät lapsen syntyessä ole avioliitossa keskenään, on äiti lapsensa huoltaja. Jos toinen vanhemmista on yksin lapsensa huoltaja ja vanhemmat solmivat keskenään avioliiton, tulevat he molemmat lapsensa huoltajiksi. Lapsen vanhemman uudella avio- tai avopuolisolla ei tämän liiton perusteella ole minkäänlaista juridista asemaa lapsen huoltajuudessa ja edunvalvonnassa.

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa määritellään mitä lapsen huolto on. Huollon tarkoituksena on turvata lapsen tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi lapsen yksilöllisten tarpeiden ja toivomusten mukaisesti. Huollon tulee turvata myönteiset ja läheiset ihmissuhteet erityisesti lapsen ja hänen vanhempiensa välillä. Lapselle tulee turvata hyvä hoito ja kasvatusta sekä lapsen ikään ja kehitystasoon nähden tarpeellinen valvonta ja huolenpito. Lapselle on pyrittävä antamaan turvallinen ja virikkeitä antava kasvuympäristö sekä lapsen taipumuksia ja toivomuksia vastaava koulutus. Lasta tulee kasvattaa siten, että lapsi saa osakseen ymmärtämystä, hellyyttä ja turvaa. Lasta ei saa alistaa, kurittaa ruumiillisesti eikä kohdella muulla tavoin loukkaavasti. Lapsen itsenäistymistä sekä kasvamista vastuullisuuteen ja aikuisuuteen tulee tukea ja edistää. Tästä lain määritelmästä ilmenee, että hyvän huollon saavuttamisessa on lapsen läheisillä, kuten äiti- ja isäpuolella tärkeä asema.

Tuomioistuimen ratkaisulla voidaan lakimääräinen huoltaja vapauttaa edunvalvojan tehtävästä tai tarvittaessa määrätä muukin henkilö alaikäisen edunval-

vojaksi. Monissa käytännön tilanteissa on järkevää lukea lapsen lähivanhemman uusi kumppani vanhempihuoltajan lisäksi oheishuoltajaksi taikka joissakin tapauksissa tehdä hänestä etävanhemman sijasta sijaishuoltaja. Huoltajalla on oikeus päättää lapsen hoidosta, kasvatuksesta, asuinpaikasta sekä muista henkilökohtaisista asioista. Tätä oikeutta äiti- ja isäpuolella ei ole ilman erityistä huoltajamääräystä. Huoltaja edustaa lasta tämän henkilöä koskevissa asioissa, jollei laissa ole tähän erikseen määrätty poikkeuksia. Ennen kuin huoltaja tekee päätöksen lapsen henkilökohtaisessa asiassa, hänen tulee keskustella asiasta lapsen kanssa, jos se lapsen ikään ja kehitystasoon sekä asian laatuun nähden on mahdollista. Päätöstä tehdessään hänen on kiinnitettävä huomiota lapsen mielipiteeseen ja toivomuksiin. Äiti- tai isäpuoli käytännössä huolehtii hyvin paljon lapsen koulutukseen tai erilaisiin hoitoihin liittyvistä asioista. Uusperhe, jossa lapsi elää, näkee usein lapsen tarpeet paremmin kuin se vanhempi, joka vain tapaa lasta. Etävanhemmalla on lapsen huoltajana oikeus estää esimerkiksi tarpeelliset terapiassakäynnit taikka erityisjärjestelyt koulunkäynnissä.

Jos lapsella on useampia huoltajia, tuomioistuin voi tarvittaessa antaa määräyksiä siitä, miten huoltoon kuuluvat tehtävät jaetaan huoltajien kesken. Lapsen huoltoon koskeva asia on aina ratkaistava ennen kaikkea lapsen edun mukaisesti. Tässä tarkoituksessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota siihen, miten huolto ja tapaamisoikeus parhaiten toteutuvat vastaisuudessa.

Äiti- ja isäpuolen asema on ongelmallinen myöskin siinä tilanteessa, kun parisuhde päättyy. Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain mukaan tuomioistuin voi päättää, että lapsella on oikeus pitää yhteyttä ja tavata vanhempaansa, jonka luona lapsi ei asu. Tässä laissa ei millään tavoin oteta huomioon muita lapsen läheisiä kuin hänen biologiset vanhempansa. Tapaamisoikeudessa on lapsen kannalta aina kyse lapsen oikeudesta. Lain määritelmän mukaan tapaamisoikeuden tarkoituksena on turvata lapselle oikeus pitää yhteyttä ja tavata vanhempaansa, jonka luona lapsi ei asu. Niinä henkilöinä, joita lapsella on aina oikeus tavata, ei mainita huoltajaa vaan nimenomaan biologiset vanhemmat. Näin on mahdollista, että lapsen pitkä hyvä ihmissuhde vanhemman ja äiti- tai isäpuolen riittävyyden johdosta väkivaltaisesti katkaistaan.

Sen sijaan lastensuojelupuolella otetaan paremmin huomioon lapsen koko elinpiiri. Lastensuojelulaissa säädetään muun muassa, että perhe- ja yksilökohtaisessa lastensuojelussa on otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu sekä tuettava vanhempien ja muiden lasta hoitavien henkilöiden kasvatusmahdollisuuksia

lapselle suotuisten kasvuolojen vakiinnuttamiseksi. Huostaan otettujen lasten osalta säädetään, että sijaishuollossa lapselle on turvattava hänen kehityksensä kannalta tärkeät, jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet. Näin ollen on säädetty, että lapsella on oikeus tavata vanhempiaan ja muita hänelle läheisiä henkilöitä sekä pitää heihin yhteyttä. Sosiaalilautakunnan tehtäväksi on määrätty sen tukeminen ja auttaminen, että lapsen ja hänen vanhempiensa sekä lapsen ja muiden hänelle läheisten yhteydenpito voi toteutua. Yhteydenpitoa voidaan rajoittaa vain jos siitä on ilmeisen selvästi vaaraa lapsen kehitykselle tai turvallisuudelle.

Hilkka Huiskala
asianajaja, oikeustieteen lisensiaatti

OLISIHAN SINUN PITÄNYT TIETÄÄ!

Hei! Olet upea nainen! Tuletko vaimokseni?

Olen eronnut. Erosin vaimostani, koska halusimme kumpikin elää omaa elämäämme! Minulla on lapsia edellisestä avioliitostani. Tämä on kuitenkin vain sivuseikka, sillä meidän yhteiseloamme se ei suinkaan rasita! Lapset ovat helppoja, lahjakkaita ja suloisia. Et voi olla pitämättä heistä!

Kaikki asiat järjestyvät ja kaikesta sovitaan niin, että meillä kaikilla on mukava olla! Erimielisyyksistä keskustellaan!

Suhteestamme tulee mukava ja nautinnollinen, kun vain muistat ryhtyä heti pitämään lapsistani paljon ja tulemaan heidän kanssaan toimeen. En voi nimittäin kuvitella suhdetta ihmiseen, joka ei ryhdy rakastamaan lapsiani. Se ei ole vaikeaa, kun vain otat huomioon muutaman pikkuseikan:

Sinun läsnäolosi tulee ahdistamaan lapsia. Olet heil-

le vieras ihminen, eikä heillä ole sinuun tunnesidettä. On hyvin mahdollista, että he eivät koskaan kykene puhumaan sinulle tai sinun läsnä ollessasi avoimesti.

Toki tämä riippuu vain ja ainoastaan sinusta itsestäsi ja siitä, miten kärsivällinen haluat olla ja miten onnistuneesti kykenet lievittämään minun ja ex-vaimoni erosta lapsille aiheutuneen mielipahan.

Semmoisen lapsiin liittyvän yksityiskohdan voisin mainita, että työt 5 ja 10 v pelkäävät pimeää ja ovat tottuneet nukkumaan yöt vieressäni. Sinä voit nukkua lattialla. Tai sohvalla.

Vielä esittäisin sellaisen toivomuksen, että et välttämättä heti alkaisi naukumaan yhteisiä lapsia. Minulla on jo lapsia, joten en ole varma jaksanko ja haluanko enempää. Kymmenen vuoden päästä saatan olla jo isoisa ja nauttisin silloin mieluummin lapsenlapsistani. Siihen mennessä lupaan kuitenkin tehdä päätökseni!

Jos kuitenkin otan tämän asian vakavaan harkintaan, haluan puhua ensin asiasta lasteni ja entisen vaimoni kanssa ja kuulla heidän mielipidettään. Tämä on tärkeää, jotta entinen vaimoni pystyy varautumaan asioihin ja tukemaan lapsia tässä muuttuvassa perhetilanteessa. Yhdessä asiaa pohdittuamme ilmoitamme sitten heti kantamme sinulle.

Ymmärrät varmasti myös sen, että koska näen lapsia niin harvoin, on hyvien välien ylläpitäminen erittäin tärkeää. Siksi toivoisin myös sinulta aktiivista osallistumista erilaiseen ohjelmatoimintaan. Riskitilanteita syntyy, ellei mitään kivaa ole tiedossa, eikä mitään tekemistä. Siksi on tärkeää pysyä koko ajan liikkeessä. Ähtärin eläinpuisto on vielä tältä vuodelta näkemättä. Yleisenä periaatteenani pidän sitä, että meillä kaikilla on oltava kivaa yhdessä. ”Meillä kaikilla” tarkoitan minua ja lapsia.

Entisestä vaimostani voisin mainita sen verran, että kunnioitan häntä suuresti lasteni äitinä ja ihmisenä.

Kun lapset oleilevat täällä, on ex-vaimollani luonnollisesti oikeus olla tietoinen olosuhteista ja käydä vierailuilla. Toivon, ettei se häiritse sinua. Me voisimme olla kaikki kavereita keskenämme. Entinen vaimoni voi sopia vierailuistaan suoraan lasten kanssa, sillä lapsiahan hän tulee katsomaan, eikä sinua.

Olen hyvissä väleissä kaikkien ex-vaimoni sukulaisten kanssa ja haluan edelleenkin säilyttää heihin hyvät ja luottamukselliset välit. Lankomiehen kanssa käyn kalassa, ja entisen appiukon kanssa kippaamme kuppia silloin tällöin. Entinen anoppini pitää minusta kuin omasta pojastaan, mutta ymmärrettävistä syistä suhtautunee sinuun aika kitkerästi, joten et ole tervetullut yhteisiin sukujuhlisiin, ymmärräthän. Oma äitini otti juuri uudet suurennokset minun ja exäni hääkuvista ja

nuoremman lapsemme ristiäisistä. Äitini on exäni paras kaveri, joten toivon, ettet puhu exästäni pahaa äitini kuullen. Joulut vietämme kaikki yhdessä, koska se on meillä perinne ja lapsille olisi liian suuri järkytys, jos nämä perinteet nyt katkeaisivat. Voit tulla mukaan jos tahdot, mutta pakko ei ole.

Tämä kaikki tapahtuu vain lasten vuoksi ja heidän parhaakseen, joten ymmärrät varmasti. Toivon sinun kohtelevan kunnioittavasti ja arvostavasti ex-vaimoni sukulaisia, sillä he ovat osa minun ja lasteni menneisyyttä. Kyllähän sinä tämän ymmärrät.

Äitienpäivää vietän entisen vaimoni luona, hän on lasteni äiti.

Toivon, ettet änge mukaan lasten juhliin, harrastuksiin ym. tilaisuuksiin. Niihin menen entisen vaimoni kanssa, sillä lapsille on tärkeää nähdä vanhempansa yhdessä. Myös koulun rehtorin, opettajien, lasten luokkatovereiden ja lasten luokkatovereiden vanhempien, naapureiden ja entisten ystäviemme on tärkeää nähdä meidät yhdessä. Lasten vuoksihan me tilaisuuteen menemme, emme toistemme!

Toisinaan lasten tapaamisiin tulee muutoksia oman tai exäni aikataulujen pettäessä, mutta näistä sovin suoraan entisen vaimoni tai lasten kanssa. En toki halua vaivata sinua moisilla pikkuaasioilla ja minuahan lapset katsomaan tulevat, eivätkä sinua.

Yritän kaiken muun ohessa pitää kunnossa entisen vaimoni auton, talon, puutarhan ja ulkoiluttaa koiran, jotta lapsilla olisi hyvä olla. Se vie tietysti paljon aikaa, mutta eihän entinen vaimoni pääsisi koskaan lasten kanssa mihinkään, ellen minä sen autoa rassaisi. Tämä on lasten etu.

Toivon, että kohtelisit entistä vaimoani ystävällisesti, kunnioittavasti ja arvostavasti. Lapsille on erittäin tärkeää, että heillä on läheiset ja lämpimät välit vanhempiinsa, ja että vanhemmilla on läheiset ja lämpimät välit toisiinsa.

Sinun tulee kaikilla toimillasi ja käyttäytymiselläsi tukea minun ja muualla asuvan entisen puolisoni välistä tapaamisista ja vanhemmuuttamme. Eronnutta vanhempaa luonaan pitävän henkilön eräs tärkeimmistä tehtävistä on edistää kaikin tavoin eronneen henkilön suhdetta eronneen henkilön muualla asuvaan ex-puolisoonsa. Tämä on lasten etu.

Ai, miksi erosimme? Halusimme kumpikin elää omaa elämäämme, tietysti!

Liiton keskustelupalstalta.
”AnniK”

Näkökulmia uusperheeseen

Lapsi ja uusperhe

Avioero on aikuisten päätös, jonka seurauksena lapset muuttuvat ”avioerolapsiksi”. Aikuisten välinen rakkaussuhde on lähtökohtana uusperheen syntymiselle. Lapselle uusperheen syntyminen on iso elämänmuutos, joka on seurausta aikuisten päätöksestä, eikä lapsilla ole muuta vaihtoehtoa. Vanhempien avioerosta ja uusperheellistymisestä seuraa muutosten ketju. Se saattaa merkitä uudelleen järjestelyjä lapsen asuinympäristössä, koulussa ja kodin sisälläkin. Lisäksi lapsi elää sekä isän että äidin kodissa. Kun tähän lisätään vielä ihmissuhteisiin liittyvät muutokset, niin voidaan todeta, että muutokset ovat osa uusperheessä elävän lapsen arkea. Eron jälkeen vanhemmuus ei häviä ja lapsella on oikeus säilyttää tiivis suhde kumpanakin vanhempansa.

Pienille lapsille uuden kumppanin hyväksyminen on helpointa. Murrosikäinen on jo irrottautumassa vanhemmistaan, jolloin uuden auktoriteetin hyväksyminen ei enää ole niin yksinkertaista. Nuoret eivät myöskään vietä yhtä paljon aikaa perheen parissa kuin leikki-ikäiset ja koululaiset, joten yhteyden luominen vie enemmän aikaa.

Perhe-elämän arjessa on keskeistä ketkä ovat lapselle merkityksellisiä ihmisiä arjen asioissa ja keihin lapset ovat tunnetasolla kiinnittyneitä. Lapsen ja uuden aikuisen toimiva ihmissuhde ei ole itsestään selvää. Uusperheessä perhesuhteiden merkittävyys tulee eri tavoin arvioitavaksi. Lapset itse tekevät valintoja ja toimivat muokkaajina suhteessaan uusperheen aikuisiin. On huomionarvoista keneltä lapset kysyvät lupia tai apua asioihinsa ja keneltä eivät. Uusperheen toinen aikuinen voi olla lapsen sosiaalinen vanhempi, arki-vanhempi, huolehtimalla lapsen emotionaalisista ja fyysisistä tarpeista samoin kuin biologinen vanhempi tekisi. Hän voi niistää nenää, mitata kuumetta, korjata pyörää, kuljettaa harrastuksiin, neuvoa läksyissä ja lukea satuja. Lapsi voi samaistua häneen ja pitää häntä mallinaan, omaksua hänen arvojaan ja asenteitaan. Silti uusperheen toinen aikuinen ei juuri koskaan ole kenenkään mielestä lapsen oikea vanhempi.

Uusperheen ulkopuolella asuvan vanhemman mahdollisuudet vaikuttaa lapsen perushoivaan ovat vähäisemmät. Lapsen kanssa asuvan vanhemman rooli on huomattavampi. Lapsettomalle uusperheen toiselle aikuiselle se merkitsee paljon vastuuta ja uusia tilanteita, joihin ei ole voinut kasvaa vähitellen lapsen mukana. Joskus ydinperheen tilanne on voinut olla niin vaikea,

että lapsen kasvattaminen joudutaan aloittamaan tavallaan alusta uudelleen uusperheen syntyessä.

Perhesuhteiden moninaisuus ei yleensä merkitse lapselle kaaosta ja vaikeuksia oman perheensä ymmärtämisessä. Lapsi löytää paikkansa erilaisten vuorovaikutussuhteiden keskeltä. Lapsen näkökulmasta katsottuna perheen voi muodostaa neljän eri tavan mukaan. Lapsen mielestä perheeseen voivat kuulua alkuperäisen biologisen perheen jäsenet asuinpaikasta riippumatta. Heidän lisäksi perheeseen voi kuulua muita lapsen kanssa yhdessä asuvia.

Toisessa näkökulmassa perheen muodostavat ne biologiseen alkuperäisperheeseen kuuluvat, joiden kanssa asutaan yhdessä, muiden yhdessä asuvien perheeseen kuulumista arvioidaan vielä. Lapsen mielestä he saattavat kuulua siihen myöhemmin.

Kolmannessa vaihtoehdossa lapsen mielestä perheeseen kuuluvat kaikki yhdessä asuvat ja heidän lisäksi muualla asuva biologinen vanhempi, mahdollisesti tämän uusi puoliso ja biologiset sisarusukset, puolisisarusukset sekä uussisarusukset.

Toisinaan lapsen mielestä perheen muodostavat kaikki yhdessä asuvat uusperheen jäsenet. Lapsi jättää perheen ulkopuolelle oman muualla asuvan biologisen vanhempansa.

Vanhemmuus ja uusperhe

Eron jälkeen äiti ja isä asuvat erillään ollen edelleen lapsen vanhempia. Eronneiden puolisoitten täytyy neuvotella uudelleen sen tosiasian merkitys jokapäiväiseen elämäänsä.

Uusperhe eroaa psykologisesti ja vanhemmuuden kannalta ydinperheestä siten, että sen jäsenillä on aikaisempaa kokemusta perheestä. Omien erityispiirteiden ja identiteetin muodostuminen ei ala puhtaalta pöydältä eikä pelkästään lapsuuden kodin kokemusten pohjalta, vaan ainakin toisella aikuisista on lapsia ja pohjalla omat kokemuksensa. Erityisesti uusperheen perustamisen alkuvaiheessa aikaisemmat ikävät perhekokemukset heijastuvat keskinäisten suhteiden muodostumiseen.

Uusperheessä lapsen kanssa yhdessä asuvat aikuiset huolehtivat käytännöllisissä asioissa lapsista yhtä paljon. Huolehtimisessa esiintyvät erot johtuvat lähinnä vanhempien sukupuolesta, eivät niinkään biologisesta siteestä. Työnjako on perinteinen tyyliin naiset laittavat ruokaa ja miehet korjaavat pyörän.

Lapsen rakkaus vanhempiinsa on itsestäänselvyys eikä sitä tarvitse ansaita. Vanhemmiltaan hän on saanut ja saa edelleen ruokaa, lämpöä ja turvallisuutta. Lapsi ei samalla tavoin tarvitse äiti- tai isäpuolta. Lap-

set ovat myös lojaaleja vanhemmilleen. Ongelmia voi seurata, jos lapsi havaitsee biologisen vanhemman pelkäävän lapsensa kiintymistä uusperheen vanhempaan. Lapsesta saattaa tuntua, ettei hän voi pitää samanlaisesti biologisesta vanhemmastaan ja uusperheen vanhemmasta. Se merkitsisi rakkauden vähenemistä omaan vanhempaan. Vanhempien olisi tärkeä muistaa, että lapsi hyötyy jokaisesta huolehtivasta aikuisesta ympärillään. Lapselle saattaa myös olla helpompi ilmaista tunteitaan uusperheen toiselle aikuiselle kuin omille vanhemmilleen.

Uusperheessä lasten muutot perheestä toiseen ovat mahdollisia. Jo tämän vaihtoehdon mahdollisuus voi vaikuttaa aikuisten käytökseen. Ydinperheessä vanhempi voi yleensä luottaa siihen, että lapsi asuu kotona itsenäistymiseen saakka. Uusperheen aikuiset voivat pelätä, että jos he eivät toimi lapsen tahdon mukaan, tämä muuttaa toisen vanhemman luo. Aiemmin vain viikonloppuisin uusperheessä eläneen lapsen muuttaminen lapsettoman äiti- tai isäpuolen luokse pysyvästi asumaan on melkoinen muutos. Se vie kaikilta osapuolilta aikaa ja voimavaroja sopeutumiseen.

Äidit, äitipuolet ja uusperhe

Arkielämässä äitipuolet ovat ratkaisseet asemansa perheissä hyvin eri tavoin. Toiset haluavat olla mukana kaikessa, mikä koskee puolison lasta, toiset jättävät kaiken mahdollisen puolison hoidettavaksi. Rauha jakaa kirjassaan Äitipuolen käsikirja äidit kolmeen eri ryhmään. Samaa jaottelua voinee soveltaa jossain määrin myös uusperheen isäpuoliin.

Innokas äitipuoli käyttäytyy kuten lapsen vanhempi. Hän kuljettaa lasta hoitoon, kouluun ja harrastuksiin. Äitipuoli osallistuu vanhempien tavoin eri tilaisuuksiin eikä karttele tilanteita, joissa lapsen oma äiti on mukana. Hän pyrkii olemaan lapselle toinen äiti, joka lohduttaa, auttaa, neuvoo ja opastaa, sekä asettaa rajoja ja tarvittaessa rankaisee. Perheen isä on voinut luovuttaa kasvatusvastuun joko kokonaan tai osittain äitipuolelle, eikä lasten tarvitse odottaa isää kotiin, jotta lapsia koskevat päätökset saataisiin tehdyksi. Onnistuessaan innokas äitipuoli antaa ja saa paljon. Vaikeiden tilanteiden hoitaminen on raskasta, mutta palkitsevaa.

Yli-innokas äitipuoli yrittää liian paljon liian pian. Hän esittää lapsille äitiä, vaikka lapset eivät vielä luota häneen eivätkä halua häntä äidin rooliin. Lapset palauttavat äiti-puolen nopeasti maan pinnalle. Vaarana on perheen lujittumisen sijasta lasten etäännyminen äitipuolesta. Lapset saattavat haluta lisää kahdenkeskistä aikaa isän kanssa ilman äitipuolta.

Vetäytyvä äitipuoli syntyy useimmiten innokkaan äitipuolen saadessa kielteistä palautetta perheeltään. Hän reagoi palautteeseen vetäytymällä. ”Hoitakoot isä ja lapset itse asiansa, kun ei kerran apu kelpaa!” Perheessä voi olla myös periaatteena, että kumpikin vanhemmista vastaa omista lapsistaan. Vetäytyvä äitipuoli ei koe lasten tarvitsevan hänen rakkauttaan tai komenteluaan, koska lapsilla on omakin äiti. Hän antaa isän ratkaista kasvatukseen liittyvät kysymykset eikä ota kantaa arkisiinkaan kysymyksiin. Hän saattaa pitää puolison poissa ollessa rajat voimassa, mutta ongelmat hoitaa puoliso palattuaan. Vetäytyvä äitipuoli jättää runsaasti tilaa äidille ja luottaa äidin aktiiviseen osallistumiseen. Lasten tavatessa isäänsä vetäytyvä äitipuoli saattaa tavata ystäviään tai puuhailia omiaan kotona. Lapset voivat kokea äitipuolen kylmäksi ja etäiseksi. Heistä voi tuntua, ettei äitipuoli pidä heistä.

Joustava äitipuoli vuorottelee kahden edellisen välillä. Hän haluaa olla hyvä äitipuoli ja osallistua kasvatukseen. Hän liikkuu lasten kanssa, mutta viralliset asiat jäävät puolison hoidettavaksi. Joustava äitipuoli uskaltaa kommentaa, mutta kokee ettei joka asiasta tarvitse välittää koska hän ei ole huoltaja. Hänellä ei ole tarvetta osallistua kaikkeen, mutta hän on riittävästi läsnä. Lapset tietävät hänen olevan kiinnostunut heidän ajatuksistaan ja asioistaan. Joustava äitipuoli järjestää tarvittaessa isälle vapaa-aikaa perheestään, mutta viettää sitä itsekin.

Isät, isäpuolet ja uusperhe

Valtaosa uusperheistä syntyy äidin miesystävän muuttaessa perheeseen. Kymmentä äitipuolta kohden lasketaan olevan 66 isäpuolta. Lasten lähivanhemmaksi jäänyt isä perustaa todennäköisemmin uusperheen, kuin vastaavassa tilanteessa elävä äiti.

Yhä useammin eron jälkeen päädytään yhteishuoltajuuteen. Tätä voisi pitää isyyttä vahvistavana suuntauksena, mutta käytännössä sillä ei ole ollut niin suurta merkitystä. Vanhempien välisen yhteydenpidon sujuminen, molempien vanhempien aktiivisuus isäsuhteen tukemisessa sekä isän asumis- ja työolot vaikuttavat merkittävästi isäsuhteen säilymiseen eron jälkeen. Yhteishuoltajuus ei myöskään vaikuta tilastojen mukaan siihen, että isä huolehtisi paremmin elatustuen maksamisesta. Pahimmillaan lapsesta erossa asuvaa vanhempi voi käyttää yhteishuoltajuutta asioiden hoitamisen estämiseen ja viivyttelymiseen.

Lapsen eduksi tarkoitettu elatusapu saattaa yhdessä eron jälkeisten tunteiden kanssa vieraannuttaa biologista isää lapsestaan. ”Kun maksan elatusapua, niin huolehtikoon vaimo lapsesta koko rahan edestä!” Kui-

tenkin lapsistaan erillään asuvalle miehelle on yleensä tärkeää, että lapset kutsuvat häntä isäksi, vaikka yhteydenpitäminen olisi hyvinkin vähäistä.

Ainakin aluksi uusperhe on hatara yhteisö, jossa on ristikkäisiä liittoutumia, päällekkäisiä normeja ja asemia. Entiset tavat ja säännöt joudutaan kyseenalais-tamaan ja sovittamaan uuteen tilanteeseen. Yleensä uusperheen mies joutuu keskelle valmista perhettä, jossa ei ole aluksi hänelle tilaa eikä tarvetta. Sinkkosen mukaan pahin virhe on yrittää ottaa liian nopeasti ohjat käsiinsä ja ryhtyä perheenpääksi lähes tuntemattomille lapsille. Toisaalta Pärssisen vuonna 1999 tehdyn gradun mukaan; muutaman vuoden kuluessa uusperhe alkaa muistuttaa auktoriteetti- ja kiintymyssuhteidensa osalta ydinperhettä. Perheenjäsenet löytävät paikkansa ja miehet saavat isä- identiteettiinsä onnistumisen kokemuksia. Tämän tutkimuksen mukaan isäpuolet voivat kiintyä uusiin lapsiinsa yhtä paljon kuin biologisiin lapsiinsa. Kiintymys koettiin vastavuoroiseksi ja molempia osapuolia tyydyttäväksi. Isäpuolet kokivat eniten parannettavaa olevan omien lasten tapaamisjärjestelyissä. Isät olisivat halunneet viettää enemmän aikaa heidän kanssaan.

Isäpuoli voi olla lapselle **toinen isä**. Se edellyttää riittävän pitkää yhdessä elämisen aikaa ja vastavuoroisesti hyväksytyä uuden aikuisen roolia sosiaalisena vanhempana. Uusi isä ei ole biologisen isän paikalle, vaan tämän rinnalle tullut toinen isä, joka lisää lapsen vanhemmuussuhteita.

Jos lapsella ei ole yhteyttä biologiseen isäänsä tämän tilalle voi tulla uusi, **korvattu isä**. Tällöin yhdessäolo on jo jatkunut pitkään ja siihen on liittynyt positiivisia kokemuksia. Se on tuonut äidin puolison vahvemmin isäksi, samalla kun etäisyys muualla olevaan biologiseen isään on kasvanut.

Joskus isäpuoli ei saa lainkaan sosiaalista asemaa suhteessaan lapseen. Näiden **ei-isien** suhde lapseen on etäinen tai jopa viileä. Tämä voi johtua lapsen ja biologisen isän hyvin toimivasta suhteesta tai murrosiän kapinallisuudesta, jossa vanhemmuus kielletään.

Isäpuoli voi olla myös **kaveri**. Lapsella on läheinen suhde muualla asuvaan biologiseen vanhempaansa, mutta sen rinnalla toimiva arkipäivän suhde vanhempansa uuteen kumppaniin. Tähän suhteeseen ei sisälly minkäänlaisia pakkoja. Nämä suhteet eivät korvaa toisiaan eivätkä sulje pois toisiaan. Tämä kaveruus kuitenkin eroaa lasten keskinäisestä kaveruudesta.

Isäpuolen asemaan uusperheessä vaikuttaa merkittävästi lasten suhde heidän omaan biologiseen isäänsä. Jos suhde omaan isään on ollut läheinen ja toimiva ennen eroa ja tapaamisjärjestelyt toimivat hyvin, lap-

set tuskin kokevat tarvitsevansa uutta ”isää”. Tämä järjestely vahvistaa uusperheen parisuhdetta ja antaa uusperheen miehelle aikaa sopeutua uuteen rooliinsa. Toisaalta mitä ohuempi suhde biologiseen isään on sitä todennäköisemmin lapset saavat uuden sosiaalisen isän.

Uusperheessä miehet ovat useammin vuorovaikutuksessa omien biologisten lastensa kanssa puolison lapsiin verrattuna. Lisäksi vuorovaikutus omien lasten kanssa on usein positiivisempaa. Kuitenkin perheissä, joissa isällä ei ole omia lapsia suhde puolison lapsiin on hyvin rakastava. Jos isällä on lapsia myös uudessa parisuhteessa, hän viettää vähemmän aikaa muualla asuvan lapsensa kanssa. Tutkimuksissa on havaittu, että isät yleensä asennoituvat myönteisesti lasten kanssa yhdessäoloon. Eri perhemuodoissa elävien isien välillä oli kuitenkin eroja. Perinteisessä ydinperheessä isät eivät kokeneet yhdessäoloa yhtä tärkeänä kuin uusperheessä, eivätkä he osoittaneet hellyyttä yhtä paljon.

Uusperheiden yleistymisen on muokannut isyyden käsitettä uudelleen. Osa miehistä joutuu sopeutumaan siihen, että kaikki perheen lapset eivät ole biologisesti omia tai oman lapsen ”isänä” on toisessa perheessä toinen mies. Uudet isyyden muodot, kuten ”etä-isyys” ja ”uusperheen isyys”, voivat ulkoisista rajoitteistaan huolimatta johtaa elinvoimaiseen ja antoisaan isä-lapsi-suhteeseen. Lapsistaan erillään asuva, lapsiaan säännöllisesti tapaava isä saattaa sitoutua isyyteensä vakavammin kuin työkiireinen ydinperheen isä. Uusperheen mies voi puolestaan tarjota lapsille kauan kaivatun uudenlaisen miesmallin.

Anna-Maija Haavisto ja Hanna Myrskyraanta

Artikkeli on kirjoittajien opinnäytetyö Turun Ammattikorkeakoulun perhehoitotyön erikoistumisopinnoista.

Nina –uusperheen lapsi !

Olen Nina 14-vuotias koululainen Oulusta. Asun uusperheessä, joka mielestäni on aika värikäs perhe. Itseni lisäksi perheeseemme kuuluu hieman hössöttävä äitini Kristiina, kikkarapäinen isäpuoleni Pasi, sisarpuoleni 18-vuotias kampaajaopiskelija Jenna, pelleilevä 14-vuotias velipuoleni Mikail ja uusin siskomme, todella virkeä 6-vuotias Kaisa. Koiramme Kimi on kohta seitsemänvuotias lehmänhermoinen kultainennotaja. Sisareni 21-vuotias Mira on jo muuttanut Villensä luo ja opiskelee kosmetologiksi. Aina välillä hän testaa meillä uusia hoitoja joita on opetellut. Veljeni Veli-Matti asustelee omillaan ja täyttää syksyllä 26-vuotta. Äitimme Kristiina on kotona ja tekee kotihommia, Pasi taas on Nokialla töissä ja on iltaisin vihreiden ja kaupungin kokouksissa. Yhdessä he puuhaavat kaikkea mahdollista Oululaisten uusperheiden kanssa. He vetävät myös vertaisryhmiä Kestävän Kehityksen talolla. He ovat aika samanlaisia luonteeltaan ja heillä on samanlaiset mielipiteen meistä lapsista ja muistakin asioista. Silloin kun he tappelevat, mitä ei tapahdu usein, meillä on aika hiljaista. Onneksi he sopivat riitansa nopeasti. Jenna on meidän perheen kampaaja ja leikkaa ja värjää kaikkien tuttujenkin hiuksia. Sillä on nyt kiire kun se täytti 18 vuotta ja sillä ei ole enää kotiintuloaikoja, mutta se tulee kuitenkin kotiin melko samoihin aikoihin kuin ennenkin. Jenna harrastaa cheerleadingiä ja heidän joukkueensa tuli hopealle Suomen mestaruus -kisoissa. Mikail pelaa tietokoneella, pelaa jalkapalloa ja maalaa Warhammer –hahmoja. Ne on tosi monimutkaisia rakentaa ja varsinkin maalaus on tarkkaa työtä. Mikail ei meinaa antaa Jennan leikata sen hiuksia, ja laulaa olevansa kotiorja kun äiti käskää sen imuroida huoneensa. Minä itse käyn koulua Myllytullissa, kuvataide luokalla, mutta en vielä tiedä mikä minusta tulee isona. Vapaa aikana olen kavereiden kanssa meillä, heillä tai ulkona. Muualle en juuri voi mennäkään koska minun pitää olla aina kotona klo: 20.00. Se on aivan liian aikaisin, mutta eihän se meillä siitä muutu. Meidän on aina pitänyt mennä nukkumaan klo: 21.00 ja eikö olekin naurettavaa, että pitkän

kinuamisen ja vanhempien neuvottelujen tuloksena, menemme nukkumaan vasta klo:21.15! Jipii!

Uusin perheenjäsenemme Kaisa on iloinen, virnis-televä ja todella menevä tyttö. Hän kutittelee varsinkin Pasia, jota kutsuu isäksi.

Tuntuu kuin Kaisa olisi ollut meillä aina vaikka hän muutti meille vasta joulukuussa –04. Kaisa on välillä vähän rasittava, koska hän herää aina niin aikaisin ja

sitten on kaikkien muidenkin pakko herätä. Hyvästi pitkät viikonloppu-UNET.

Kaisa pitää kovasti Kimi –koirasta ja Kaisan myötä meillä käy nyt paljon 6-vuotiaita kylässä. Muutenkin meillä on yleensä paljon kavereita käymässä ja viikonloppuisin yökylässä. Ville, Mira ja Veli-Mattikin käyvät viikolla useastikin syömässä, kahvilla tai saunassa. Me asutaan vanhassa omakotitalossa, jonka äiti väsyttyään ruskeaan sävyyn, maalasi sisältä keltaiseksi. Nyt meillä on kotonakin tosi värikästä!

Me saunotaan joka ilta ja välillä äiti hermostuu puiden kantamiseen, Silloin on parempi mennä nopeasti auttamaan. Pasiin kanssa meillä kannattaa neuvotella raha- ja kaikki muutkin viralliset asiat, koska se tietää niistä eniten. Äiti yleensä tekee ruoan ja leipoo pullat, varsinkin lasagne on hyvää. Meillä siivotaan torstaina kunnolla ja maanantaina sitten vähemmän kunnolla. Kimistä lähtee paljon karvoja ja me muutkin kuulemma sotketaan. Äiti itse pesee pyykkiä ja laittaa ne kuivumaan koska me muut ei kuulemma osata tarpeeksi hyvin. Sitten äiti viikkaa ne pakastimen päälle pinoihin, ja kun se huutaa ne on parasta hakea heti!

Minusta meillä on yleensä ihan mukava asua, enkä osaa oikein muuta edes enää kuvitella. Olin 6-vuotias kun äiti löysi Pasiin ja nyt täytän elokuussa 15 vuotta. Alussa olisin halunnut olla vain äidin kanssa, se tuli yleensä mieleen kun olin pahalla tuulella. Äiti on onnellinen Pasiin kanssa ja minäkin yllätin Pasiin yhtenä iltana antamalla sille pusun poskelle, kun se näytti niin kypsältä tietokoneella ollessaan.

Tällainen on meidän perhe, joka valittiin vuoden 2004 uusperheeksi. Me lapset ei kyllä tiedetä miksi mutta lehden kuva ja patsas ovat ihan hienoja.

Terveisiä Oulusta.

Uusperhe nuoren aikuisen silmin

Olen asunut omillani jo sen verran kauan, että pystyn tarkastelemaan entistä ”kotona asumistani” jokseenkin kriittisesti, ja voin kelata aikaa taaksepäin ja miettiä ”entistä elämääni”. Uusperheessä asuminen tuli minulle tutuksi jo hyvin kauan sitten, olin silloin vielä ala-asteella, enkä juuri osannut miettiä elämääni sen syvemmin, totuin vaan muuttuneisiin kuvioihin. Uusperheessä uutta olivat uudet sisarukset ja täysin uusi aikuinen, joka yhteen muuttamisen myötä oli myös määräysvaltainen minun suhteeni. Muistoni aivan sieltä uuden perhekuvion alkua ajoilta ovat hämärää, enkä oikeastaan muista, miltä se minusta tuntui. Toisaalta olen varma, etten koskaan ollut kiukkuinen muutoksesta, tai että olisin inhonnut kaikkea sitä uutta, joka tapahtui. Kaikki varmaan meni ihan hyvin, mutta uudet sisarukset olivat vähän kummia, koska ne oli kasvatettu aika eritavalla. Minä ja biologiset sisarukseni oltiin semmoisia aika rempseitä ja uskoisin, että myös tosi vastaanottavaisia, kun taas ne toiset oli vähän sulkeutuneita. Eläminen uusperheessä ei koskaan ollut mitenkään todella rasittavaa, lähinnä joskus ärsytti, kun piti ihmisille selitellä perhekuvioita. Minua kyllä neuvottiin, että ei tarvitse selitellä, mutta minkä teet kun kesätyönantaja ei kutsu läheisiä nimellä vaan rooli-nimikkeillä isä ja isäpuoli ja sitten vielä iloisesti sotkee ne milloin mitenkään. Pakkohan sitä on aina korjata ja kysyä, että kenestähän mahdat nyt puhua, kun tuo, joka tuolla seisoo, ei ole minun isäni vaan isäpuoli. Toisaalta muistan, että joskus oli kyllä hauskaa, kun ihmiset järkyttyivät suuresta perheestäni.

Meidän uusperheen arkea olivat säännölliset vierailut toisen vanhemman luona. Kuten juuri itsekin totesin, kyseessä olivat tosiaan vierailut. En koskaan tuntenut meneväni toiseen kotiin. Joskus se toinen vanhempi yritti sanoa, että tämä on teidän koti, mutta minä olin aina vastahakoinen: ”Minulla on yksi koti, ja se ei ole tämä, tämä on sinun koti”. En tarkoittanut sillä mitään ilkeää, mutta lapselle asiat ovat yksinkertaisia ja yksinkertaista on, jos on vain yksi koti. Mukaan otettiin aina kassallinen tavaraa, koska tuntui, ettei voi olla niin, että ihmisellä on esimerkiksi kaksi toisistaan erillistä vaatekaappia. Ihmisellä on kotona yksi vaatekaappi ja sinne kuuluvat vaatteet. Kotoa lähettäessä otetaan sieltä kaapista vaatteita mukaan. Kaksi hammarjaa voi tietysti olla, se on aivan eri asia.

Kaikista hankalinta koko touhussa oli ehkä se, että oli olemassa muutamia kirjoittamattomia sääntöjä, jotka määräisivät asioita. Ensinnäkään, ei ollut oikein puhua Kodin elämästä kovinkaan yksityiskohtaisesti tai varsinkaan kehua mitään hienoja asioita Kodista.

Toiseksi sitä puoli-vanhempaa ei todellakaan ikinä saanut kehua tai kiitellä mistään. Jos joskus jotain siitä kysyttiin, vastaus oli aina vaisu: ”ihan hyvin menee kotona, ei mitään ihmeellistä”. Tavallaan siis jouduttiin salailemaan ja pidättelemään oman elämän asioita, koska ei voinut loukata vanhemman tunteita. Tämä oli siis pelkästään sisäinen pakko, ja tosiaan itsemme kehittäminen, koska kukaan ei koskaan sanonut, että ei saa puhua näistä asioista tms. Tämä sääntö sisälsi myös sen, ettei Kotia koskaan haukuttu ulkopuoliselle vanhemmalle, mutta Kotona saatettiin arvostella toisen vanhemman kotia. Olimme erittäin lojaaleja Kodille, mutta yritimme osittain samaa myös toiselle vanhemmalle.

Nyt vanhempana olen myös ajatellut paljon sitä, että minun roolini oli erilainen kotona kuin toisen vanhemman luona. Kotona olin lapsi mutta toisen vanhemman luona olin paljon vastuullisemmassa asemassa. Toisen vanhemman luona olin TAVALLAAN se puuttuva toinen aikuinen ja kannoin hirvittävän määrän huolta pienemmistä sisaruksistani. Minusta esimerkiksi se, että alle kouluikäinen sisarukseni oli osa meidän paljon vanhempien lasten leikkejä, kuvaa hyvin sitä, kuinka minä huolehdin hänestä. Emme ottaneet häntä leikkeihin siksi, että hän oli niin hauskaa seurata, vaan siksi että muuta vaihtoehtoa ei ollut. En olisi muuten voinut pitää häntä silmällä.

Meidän lasten väliset suhteet ovat aina olleet mielestäni todella hyvät ja lämpimät, emmekä ole tietoisesti jakaneet toisiamme kahteen eri porukkaan. Totta puhuakseni kahtiajako on kyllä aina ollut olemassa, joskin sitä ei ole ikinä sanoin sanottu ja määrätty. Minä olen aina puhunut huolistani ja iloistani biologisille sisaruksilleni ja he puolestaan minulle. Uussisarukseni ovat tehneet aivan samoin keskenään, enkä harmikseni juuri siksi voin sanoa tuntevani heitä kovin syvästi vaikkeä olenkin samassa perheessä monia vuosia asunut. Tullessani yläaste ikään aloin yhä enemmän tiedostaa kahtiajakoa ja monesti se harmitti minua. Joskus yritin jutella myös uussisaruksille samaan tapaan kuin biologisille, mutta jotenkin se ei vain toiminut. Olen tullut siihen tulokseen, että uussisarukset ovat säilyttäneet sen tietyn sulkeutuneisuuden ja, että he eivät anna itsestään minulle yhtä paljon kuin minä voisin antaa heille. Siksi en ole yhtä läheinen heidän kanssaan kuin biologisten sisarusteni kanssa. Asiaan voi toki vaikuttaa se, että uusperheen elämämme kuului aina ne viikonloput ja lomat, jolloin olimme kaikki poissa vakikodista sen toisen vanhemman luona, emmekä eläneet yhteistä perhe-elämää. Meille tapahtui niinä viikkoina asioita vain ”oman ryhmämme” keskuudes-

sa. Ne kokemukset ehkä erottivat meitä toisistamme ja tavallaan pitivät yllä muuria, joka esti täysin yhteisen perhe-elämän syntyä. Jos olisimme aina vain olleet samassa kodissa kaikki yhtä aikaa, ei kahtiajakoa ehkä edes olisi. Tai sitten se olisi paljon pienempi.

Näin jälkikäteen ajateltuna, on ollut suuri siunaus, ettei kaikki ei ollut niin yksinkertaista. Vaikka joskus on ollut vaikeaa, ja surettua, etteivät uussisarukseni ole minulle niin läheisiä kuin toivoisin, niin lopulta lapsuus on kuitenkin ollut onnellista. Voin ajatella, ettei se vaan ole mahdollista ja, että he ovat silti rakkaita sisaruksiani. (Puhun kaikista uusperheen lapsista aina sisaruksina paitsi tässä tekstissä selkeyden vuoksi). Elämäni on ollut onnellista ja hauskaa uusperheessä ja ne etäisemmätkin sisarukseni ovat kuitenkin rikastuttaneet kokemuksiani. He ovat aivan mahtavia tyyppejä, kuten se uusvanhempikin ja ilman heitä en olisi minä. Tunnen suurta kiitollisuutta, että olen saanut heidät elämäni enkä ikinä muuttaisi tapahtumien kulkua (avioero, uusperheen syntyminen) vaikka pääsisinkin aikakoneella ajassa taaksepäin. Nyt kun en enää konkreettisesti asu uusperheessä, toivon vain että välini uussisaruksiini pysyy aina yhtä lämpimänä eikä muutu vieraantumiseksi. Uusvanhempani kohdalla samanlainen pelko on täysin turhaa, sillä hän tuli elämäni omasta halustaan ja on aina ollut omalla tavallaan niin läheinen minulle kuin vain on mahdollista. Hänestä en voisi ikinä vieraantua ja uskon, ettei hän edes antaisi sen tapahtua.

Uusperheen kokemukset ovat kasvattaneet minua ihmisenä ja uskon, että jos ei muuta, niin kärsivällisyyttä ja jakamisen taitoa olen oppinut. Perheessä, jossa kaikkien toiveet eivät aina mene yksiin on osattava tehdä kompromisseja ja oltava luova. Lisäksi olen oppinut että onnellinen perhe-elämä tulee myös niistä kurjista säännöistä ja ennen kaikkea tasa-arvosta, sillä niin kauan kun kaikki ovat samanarvoisia ja samojen sääntöjen velvoittamia ei suuria ongelmia voi syntyä.

”Isosisko”

Terveiset Oulun Seudun Uusperheelliset ry:ltä

Oulussa on tarjolla seuraavaa aktiivista toimintaa.

Vertaisryhmä pareille jotka ovat kiinnostuneita parisuhteensa hoitamisesta. Uusi kurssi aina keväisin ja syksyisin Kestävän kehityksen talolla, Tarmontie 1, Välivainio. Mukaan pääsee maksamalla yhdistyksen jäsenmaksun 20 € /henkilö. Ryhmä kokoontuu 9 kertaa, kaksi tuntia kerrallaan. Ensimmäisellä kerralla kartoitetaan parien kiinnostuksen alueet, joita sitten käsitellään yhdessä keskustellen sekä erilaisten toiminnallisten harjoitusten avulla. Toiminta on täysin luottamuksellista, kaikilla ryhmässä olijoilla on vaitiolovelvollisuus Viimeistä kertaa olemme yleensä juhlistaneet esim. menemällä yhdessä ruokailemaan.

Jatkoryhmänä toimii kerran kuussa samoissa tiloissa keskusteluryhmä: Uusperheen arki ja pyhä. Siihen ovat tervetulleita kaikki uusperheelliset parit. Joka kerraksi on valittu aihe, mutta jos on tarvetta sana on vapaa.

Kerran vuodessa tapaamme myös pikkujoulujen merkeissä.

Kuuntelemme mielellämme Oululaisilta uusperheiltä uusia raikkaita ideoita uusperhetoimintaan, joten rohkeasti mukaan toimintaan!

Ensi syksyn kokoontumisien aikataulu on vielä avoin, niistä tiedotamme Suomen Uusperheellisten nettiosoitteessa <http://www.suomenuusperheellistenliitto.fi/homepage.htm> sekä voitte soittaa allekirjoittaneille.

Kivaa ja virkistävää kesää kaikille toivoen;
Pasi Orava Kristiina Ketola-Orava
050 4855226 044 3466328

PERUSKURSSI UUSILLE VERTAISRYHMÄN VETÄJILLE 18 -20.11.2005 TURUS-

SA Kurssi on maksuton, mutta edellyttää vertaisryhmän vetämisen.

Ilmoittaudu Liiton toimistoon!

UUSPERHEIDEN VERTAISRYHMÄT:

Pääkaupunkiseutu	Olli Hakala, puh. 0500 505 233 e-mail: ohakala@kolumbus.fi Anne Niemi-Hakala, puh. 050 366 9773 e-mail: annekoti@luukku.com
Nurmijärvi, Pohjois-Uusimaa	Sirpa Kuvaja puh. 040 757 3826 Juhani Eskola puh. 0400 817 684 e-mail: juhani.eskola@tietoenator.com tai sirpa.kuvaja@ymparisto.fi
Joensuu	Marjut Willman-Hassinen, puh. 050 542 7283 e-mail: marjut.willman-hassinen@sosped.fi
Jyväskylä	Auli ja Jouni Toikkanen, puh. 0400 179 385 e-mail: jouni.toikkanen@jklmlk.fi
Järvenpää	Susanne Saarinen ja Tommi Viittaniemi puh (09) 2791267 e-mail:susanne.saarinen@netti.fi tai tommi.viittaniemi@jippii.fi
Kokkola	Tiina ja Matti Ojutkangas, puh. 040 546 5501 e-mail: tiina.ojutkangas@kpk.fi. tai matti.ojutkangas@pietarsaari.fi
Kajaani	Tiina Vaattovaara, puh. 040 774 6748
Oulu	Pasi Orava ja Kristiina Ketola-Orava, puh. 044 346 6328 e-mail: pasi.orava@nokia.com
Pori	Heli Kevätsalo ja Martti Saarnio, puh. 044 351 6920 e-mail: kevatsalo.heli@pp.nic.fi
Rauma	Riitta Toivola puh. (02) 823 2524 Juhani Järvenpää puh. 044 323 2524 e-mail: juhani.jarvenpaa@luukku.com
Riihimäki-Hyvinkää	Pirjo ja Vesa Kukkonen, puh. 040 775 0491 e-mail: vesa.kukkonen@pp4.inet.fi
Salo	Anne ja Ilkka Laaksonen, puh. 044 337 0765 e-mail: ilkka.laaksonen@a-klinikka.fi
Tampere	Esa Nyman, puh. 040 502 0560 e-mail: esa.nyman@kvvtl.fi
Turku	Marjaana Tapio ja Ilkka Ritakallio, puh. (02) 238 979 Jari ja Hilikka Kauhaniemi e-mail: jari.kauhaniemi@trovata.fi Sanna Ahvenharju ja Risto Veivo, puh. 050 322 8341, 040 720 7908 e-mail: sanna.ahvenharju@iki.fi tai risto.veivo@netti.fi

Uusperheellisten vertaisryhmät kokoontuvat 10 kertaa 2 viikon välein. Kukin kokoontuminen kestää noin 2 tuntia. Vetäjinä toimivat koulutetut uusperheiden vertaisryhmien vetäjät

Vertaisryhmässä tutustuu toisten uusperheiden elämään. On antoisaa jakaa erilaisia tai samanlaisia kokemuksia. Helpottavaa voi myös olla huomata, miten toisella perheellä saattaa olla jos mahdollista vielä kriittisempi (vaativampi) tilanne. Vertaisryhmässä voi yhdessä pohtia selviytymiskeinoja ja kuulla miten muut ovat kohdanneet uusperhe-elämän käänteitä. Usein jo pelkästään puhuminen ja sen tajuaminen, ettei näissäkään kysymyksissään ole yksin, on jo auttanut

Syksyllä 2005 Espoossa aloittaa kaksi vertaisryhmää:

Sunnuntaisin klo 16.00–17.30. Ensimmäinen kokoontuminen on 11.9. Muut kokoontumiset ovat 25.9., 9.10., 30.10., 20.11., 11.12., ja vuonna 2006 15.1., ja 29.1. Vertaisryhmän vetäjinä toimivat Riitta ja Kimmo Tapionsalo. Tiedustelut ja ilmoittautumiset Riitalle p. 045 131 2515.

Torstaisin klo 18.00–20.00. Ensimmäinen kokoontuminen on 8.9. Muut kokoontumiset ovat 29.9., 13.10., 27.10., 10.11., 24.11., 8.12 ja 15.12. Vertaisryhmän vetäjinä toimivat Anne Niemi-Hakala ja Olli Hakala. Tiedustelut ja ilmoittautumiset Annelle 050 366 9773.

Vertaisryhmiä kokoontuu myös Helsingissä, Joensuussa, Jyväskylässä, Kokkolassa, Kajaanissa, Nurmijärvellä, Oulussa, Porissa, Raumalla, Salossa, Tampereella ja Turussa. Tiedustelut liiton toimistosta.

Uusperheneuvojakoulutus (15 ov) alkaa Imatralla ensimmäisellä lähiopetusjaksolla 5-9.9.2005. Järjestäjinä Etelä-Karjalan kesäyliopisto, Imatran yksikkö ja Suomen Uusperheellisten liitto ry. Tarkemmat tiedot koulutuksesta liiton nettisivuilta.

HYVÄ LUKIJA,**JOS OLET JO JÄSEN, JOKO MAKSOIT JÄSENMAKSUSI ? JOS ET, LIITY JÄSENEKSI !**

Jäsenmaksu on tällä hetkellä 10 € / jäsen

TILILLE Nordea 205718-156719, Ilmoita tiedonantoihin yhteystietosi!

Oulussa 20 € / jäsen. Oulun seutulaiset ilmoittautuvat suoraan Oulun paikallisosastoon, jonne myös maksavat jäsenmaksun.

Toimita hakemuskaavake täytettynä ja allekirjoitettuna: Suomen Uusperheellisten Liitto ry, Yliopistonkatu 24 A 18, 20100 Turku, fax. 02 250 2543, sähköposti: uusperhe@kolumbus.fi

Suomen Uusperheiden Liitto ry, Styvfamiljerna I Finland rf (SUPLI)

Paikallisyhdistyksen jäsenhakemuskaavake

Hakijan nimi _____ Syntymäaika: _____

Osoite: _____ Postinumero: _____

Sähköposti: _____ Postitoimipaikka: _____

Kotipuhelin: _____ Työpuhelin: _____ Käsipuhelin: _____

Hakee varsinaista jäsenyyttä _____

Paikka: _____ Päiväys: _____ Allekirjoitus: _____

Lähtettäjä:

Suomen Uusperheellisten Liitto ry,
Styvfamiljerna I Finland rf (SUPLI)
Yliopistonkatu 24 A 18, 20100 Turku
puh. (02) 250 2503, fax. 02-250 2543
sähköposti: uusperhe@kolumbus.fi
<http://www.suomenuusperheellistenliitto.fi>

Saat enemmän etuja, kun keskität talousasiasi Tapiolaan

Taloutta ja sen turvaa kannattaa katsoa kokonaisuutena. Parhaiten se onnistuu ja eniten hyödyt, kun saat kaiken samasta paikasta: vakuutukset, säästämisen ja sijoittamisen, lainat sekä päivittäiset raha-asiat.

Taloutta ja sen turvaa kannattaa katsoa kokonaisuutena. Mitä enemmän keskität vakuutuksiasi Tapiolaan, sitä enemmän saat omistaja-asiakkaan etuja ja parhaat edut myös Tapiola Pankista. Ja kaiken tämän päälle saat S-ryhmän Bonusta useimpien vakuutustesi vakuutusmaksuista.

Tervetuloa Turun toimistolle, Eerikinkatu 6b, 2 krs,
Stina Wallius, puh. 02 416 1292

TAPIOLA

Vahinkovakuutukset Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola, henki- ja säästövakuutukset Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola, pankkipalvelut Tapiola Pankki Oy, sijoitusrahastot Tapiola Rahastoyhtiö Oy.